

РЭЗІЮМЭ

Крэньц Максім Аляксандравіч

Тэма: Кантрыбуцыйныя зборы з землеўласнікаў беларускіх губерняў (1863-1891 гг.)

Ключавыя словы: землеўладальнікі, абмежавальныя мерапрыемствы, кантрыбуцыйны збор, дваранства, дробная шляхта, дэкласацыя шляхты, аднадворцы, сацыяльная структура, уніфікацыя заходніх губерняў.

Актуальнасць: дадзеная тэма з’ўляецца неабходнай пры даследванні сацыяльнай і палітычнай гісторыі, гісторыі дзяржавы і права Беларусі XIX ст., таксама ў працы ўпершыню праведзены глыбокі аналіз гістарыяграфіі і крыніц па гісторыі кантрыбуцыйных збораў на тэрыторыі беларускіх губерняў ў 60–90-я гг. XIX ст. Падрабязна разгледжана прававое становішча розных катэгорый насельніцтва беларускіх губерняў ў XIX ст. у адпаведнасці з іх канфесійнай прыналежнасцю, прававым, маёмасным становішчам, прааналізаваны формы і метады ўрадавай палітыкі ў дачыненні да землеўладальнікаў дадзеных тэрыторый. Праведзены ўсебаковы аналіз палітыкі расійскіх улад у адносінах да шляхты каталіцкага веравызнання і яўрэяў, паказаны паэтапны працэс абмежавання іх прававога становішча. У навуковы ўжытак уведзены новыя архіўныя матэрыялы і мемуарная літаратура.

Мэта даследавання: паказаць месца, ролю і становішча кантрыбуцыйных збораў у дачыненні да землеўладальнікаў на тэрыторыі беларускіх губерняў у 1863-1891 гг. у кантэксце ўрадавай палітыкі.

Аб’ект даследавання: унутраная палітыка Расійскай імперыі на тэрыторыі беларускіх губерняў ў другой палове XIX – пачатку XX ст.

Прадмет даследавання: кантрыбуцыйныя зборы і абмежавальныя мерапрыемствы ў дачыненні да землеўладальнікаў беларускіх губерняў у 1863-1891 гг.

Метадалогія даследавання базуецца на прынцыпах гістарызма, навуковай аб’ектыўнасці і сістэмнасці. Былі выкарыстаны агульналагічныя і агульнанавуковыя метады пазнання (індуктыўны, дэдуктыўны, сінтэзу), прыменены такія лагічныя працэдуры як апісанне, тлумачэнне, абагульненне, катэгарызацыя. Былі выкарыстаны і канкрэтна-гістарычныя (праблемна-гістарычны, гісторыка-генетычны, гісторыка-параўнальны) метады. З агульнагуманітарных метадаў выкарыстоўваўся метада яснага кантэнт-аналіза.

Асноўныя палажэнні, якія выносяцца на абарону: кантрыбуцыйныя зборы з’ўляліся неад’емнай часткай агульнай палітыкі расійскага ўлада па ўніфікацыі заходніх губерняў, кантрыбуцыйныя зборы і абмежавальныя мерапрыемствы можна ахарактарызаваць, як дыскрымінацыйныя ў адносінах да насельніцтва беларускіх губерняў, кантрыбуцыйныя зборы мелі негатыўныя наступствы для эканомікі беларускіх губерняў, запавольвалі працэс мадэрнізацыі мясцовай гаспадаркі і станаўлення беларускай нацыі.

Структура і аб’ём дыпломнай працы: праца складаецца з уводзін; чатырох глаў, заключэння; спісу крыніц і літаратуры. Работа па аб’ёме займае 125 старонак. З іх, спіс крыніц і літаратуры – 13 (180 найменняў), рэфераты на рускай, беларускай і англійскай мовах – 3 старонкі.

РЕЗЮМЕ

Кренть Максим Александрович

Тема: Контрибуционные сборы в отношении землевладельцев белорусских губерний в 1863-1891 гг.

Ключевые слова: землевладельцы, ограничительные мероприятия, контрибуционный сбор, дворянство, мелкая шляхта, деклассация шляхты, социальная структура, унификация западных губерний.

Актуальность: данная тема необходима при исследовании социальной и политической истории, истории государства и права Беларуси XIX в., также впервые проведён глубокий анализ историографии и источников по истории контрибуционных сборов на территории белорусских губерний в 60-90-я гг. XIX в. Подробно рассмотрено правовое положение различных категорий населения белорусских губерний в XIX в. в соответствии с их конфессиональной принадлежностью, правовым, имущественным положением, проанализированы формы и методы правительственной политики в отношении к землевладельцам данных территорий. Проведён всесторонний анализ политики российских властей по отношению к шляхте католического вероисповедания и евреям. В научный оборот введены новые архивные материалы и мемуарная литература.

Цель исследования: показать место, роль и положение контрибуционных сборов в отношении землевладельцев на территории белорусских губерний в 1863-1891 гг. в контексте правительственной политики.

Объект исследования: внутренняя политика Российской империи на территории белорусских губерний во второй половине XIX - начала XX в.

Предмет исследования: контрибуционные сборы и ограничительные мероприятия применительно к землевладельцам белорусских губерний в 1863-1891 гг.

Методология исследования основана на принципах историзма, научной объективности и системности. Были использованы общелогические и общенаучные методы познания (индуктивный, дедуктивный, синтеза), применены такие логические процедуры как описание, объяснение, обобщение, категоризация. Были использованы и специально-исторические (проблемно-исторический, историко-генетический, историко-сравнительный) методы. Из общегуманитарных методов использовался метод качественного контент-анализа.

Основные положения, которые выносятся на защиту: контрибуционные сборы являлись неотъемлемой частью общей политики российской власти по унификации западных губерний, контрибуционные сборы и ограничительные законы можно охарактеризовать, как дискриминационные по отношению к населению белорусских губерний, контрибуционные сборы имели негативные последствия для экономики белорусских губерний, замедляли процесс модернизации местного хозяйства и становления белорусской нации.

Структура и объем дипломной работы: работа включает в себя введение; четыре главы, заключение; список источников и литературы. Работа по объему занимает 125 страниц. Из их, список источников и литературы - 13 (180 именований), рефераты на русском, белорусском и английском языках - 3 страницы.

RESUME

Krents Maksim Aleksandrovich

Subject: Contribution tax in relation to the landowners of Belarusian provinces in the 1863-1891s

Key words: landowners, restrictive policy, contribution tax, nobility, petty gentry (*drobnaya schlyakta*), declassification of *schlyakta*, small-holders (*odnodvortsy*), social structure, unification of western provinces (*guberniy*).

Relevance: it is a subject of fundamental importance to examine the 19th century social and political Belarusian history, history of the state and law at educational establishments of the Republic of Belarus, also this is the first time when a detailed analysis of historiography and sources on the history of contribution tax of Belarusian guberniy over the indicated period has been carried out. The legal status to different categories of the population of Belarusian provinces depending on the stratification by category in accordance with religious affiliation, as well as its legal and material status, occupations and place of living. The analysis forms and methods of governmental policy in relation to the landowners. A comprehensive analysis of Russian governmental policy towards Catholic *schlyakta* and Jews has been carried out. New archive materials and memoirs have also been introduced.

Aim of the research: to show the role and situation of the contribution tax in relation to the landowners of Belarusian provinces in the 1863-1891s in the framework of the governmental policy.

Object of work: Russian empire's domestic policy in Belarusian provinces in the sixties and nineties of the 19th century.

Subject of work: contribution tax and restrictive policy in relation to the landowners of Belarusian provinces in the 1863-1891s

The methodology of the research is based on historicism and scientific objectivity principles, system approach. The general scientific and general logical methods (inductive, generalization, synthesis) was applied as well as such logical procedures as description, explanation, generalization, categorization. The specially-historical methods (problem-historical, historical-genetic, historical-comparative) has been also used. The social methods such as quality content analysis, event analysis and critical discourse analysis.

The main provisions for the defense: contribution tax an integral part of domestic Russian government unification policy. Contribution tax and restrictive policy can be described such as discrimination against population of Belarusian provinces. Contribution tax have had negative impacts for the economy of Belarusian provinces. Also modernisation process of local economy and process of nation-building slowdown was influenced by the government policy.

The structure and scope of the thesis: thesis consists of an introduction, four chapters, conclusion, list of used sources and literature. The total amount of work - 125 pages. Among them: a list of sources and literature - 13 (180 items), abstract in Belarusian, Russian and English – 3 pages.